

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 250/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, advokátska kancelária, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, proti postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1Kn 993/20/1100 a jej upovedomeniu z 22. decembra 2020 a postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/4 Gn 865/20/1000 a jej upovedomeniu z 18. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 25. mája 2021 („opravenej“ 4. júna 2021) domáha vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2 a čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia základného práva podľa čl. 19 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 41 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1Kn 993/20/1100 a jej upovedomením z 22. decembra 2020 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/4 Gn 865/20/1000 a jej upovedomením z 18. marca 2021. Navrhuje napadnuté upovedomenia zrušiť a vec vrátiť krajskej prokuratúre a generálnej prokuratúre na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 24. novembra 2020 podala generálnej prokuratúre oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu „v súvislosti s realizáciou celoplošného testovania na prítomnosť vírusu COVID“.

3. Listom č. k. 1Kn 993/20/1100-104 z 22. decembra 2020 krajská prokuratúra oznámila sťažovateľke, že o jej „*trestných oznámeniach*“ sa konať nebude, pretože ich podľa obsahu vyhodnotila ako totožné s inými trestnými oznámeniami, o ktorých už bolo dovtedy neprávoplatne rozhodnuté uzneseniami Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „*krajské riaditeľstvo Policajného zboru*“) pod ČVS: KRP-369/1-VYS-BA-2020 z 2. decembra 2020 a ČVS: KRP-387/1-VYS-BA-2020 zo 7. decembra 2020 a ktorými boli podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté veci podozrenia zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nátlaku podľa § 192 ods. 1 a ods. 4 písm. d) Trestného zákona a iných.

4. Námietky podané sťažovateľkou proti postupu a upovedomeniu krajskej prokuratúry z 22. decembra 2020 preskúmala generálna prokuratúra v konaní podľa príslušných ustanovení príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadosti o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „*príkaz generálneho prokurátora*“) vedenom pod sp. zn. IV/4 Gn 865/20/1000. Jeho výsledkom bolo upovedomenie generálnej prokuratúry z 18. marca 2021, ktorým sťažovateľke oznámila, že zo strany krajskej prokuratúry nezistila nesprávny postup ani porušenie zákona – Trestného poriadku a ani dôvody na prijatie prokurátorských opatrení vo vzťahu k napadnutému upovedomeniu krajskej prokuratúry.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka je presvedčená, že postup krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry pri vybavovaní jej trestného oznámenia nebol postupom podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku (§ 197 a § 198) a v dôsledku nedodržania zákonného postupu jej bol odňatý akýkoľvek účinný prostriedok nápravy. Tvrdí, že o minimálne dvoch trestných oznámeniach iných oznamovateľov orgány prokuratúry rozhodli uznesením, teda riadnym zákonným postupom. Došlo tak k ich významnému zvýhodneniu oproti sťažovateľke, a to aj v možnosti podať opravný prostriedok proti rozhodnutiam v prípravnom trestnom konaní.

6. Podľa názoru sťažovateľky jej bola odopretá možnosť účinne napadnúť postup orgánu verejnej moci, ktorý pociťuje v súvislosti s testovaním na ochorenie COVID-19 ako neprípustný nátlak a zásah do jej osobnej integrity a základných slobôd, ku ktorému došlo priamym donútením pod hrozbou nemožnosti prístupu, okrem iného, aj k bežnej zdravotnej starostlivosti, práci a iným základným potrebám. Takýto postup sťažovateľka definuje ako vybočenie výkonu právomocí orgánu verejnej moci z rámca vymedzeného čl. 2 ods. 2 ústavy, ba dokonca v rozpore aj s definíciou právneho štátu v čl. 1 ods. 1 ústavy.

7. Sťažovateľka uvádza, že ani jedno z dvoch spomenutých rozhodnutí krajského riaditeľstva Policajného zboru z 2. a zo 7. decembra 2020 nebolo rozhodnutím o jej podaní a vzhľadom na to, že neboli ani prílohou jej doručeného upovedomenia, nie sú jej dostupné, preto nemá vedomosť o tom, čo bolo dôvodom na opísaný postup o jej trestnom oznámení.

8. Podľa sťažovateľky postup krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry vytvára dve kategórie oznamovateľov, keď o niektorých trestných oznámeniach sa rozhoduje v zmysle Trestného poriadku, teda uznesením (proti ktorému je prípustná sťažnosť), a o iných trestných oznámeniach sa

rozhoduje „inak“ – teda neformálnym a zákonne neukotveným postupom upierajúcim právo na riadny opravný prostriedok. Označený postup má podľa názoru sťažovateľky okrem jeho rozporu s § 197 – § 199 Trestného poriadku aj znaky diskriminácie, nerovnakého zaobchádzania a porušenia práva na rovnosť v právach a povinnostiach.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ústavy a porušenie základného práva podľa čl. 19 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru, ako aj práv podľa čl. 41 a čl. 47 charty postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1Kn 993/20/1100 a jej upovedomením z 22. decembra 2020 a postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/4 Gn 865/20/1000 a jej upovedomením z 18. marca 2021, ku ktorému malo dôjsť vybavením trestného oznámenia sťažovateľky spôsobom, ktorý nezodpovedá ustanoveniam Trestného poriadku. Predovšetkým o jej oznámení nebolo rozhodnuté uznesením, proti ktorému by bola prípustná sťažnosť.

10. Ústavný súd pred samotným meritórnym prieskumom ústavnej sťažnosti pre úplnosť uvádza, že akceptoval včasnosť podania ústavnej sťažnosti, ktorú sťažovateľka odvíja od doručenia jej upovedomenia generálnej prokuratúry o výsledku konania podľa príkazu generálneho prokurátora, a to vzhľadom na v súčasnosti na ústavnom súde prevládajúci názor (I. ÚS 100/2022, III. ÚS 197/2021 a pod.), že ak sťažovatelia postupujú v zmysle príkazu generálneho prokurátora (t. j. uplatnia ho) a po vyčerpaní tohto prostriedku nápravy sa obrátia na ústavný súd v lehote dvoch mesiacov od doručenia oznámenia o vybavení takého podnetu, potom ústavný súd ústavnú sťažnosť považuje za podanú v zákonnej lehote. Ak však v prípade, že sťažovatelia túto možnosť nevyužijú, vzhľadom na to, že nejde o opravný prostriedok, ktorý je zakotvený v zákone a jeho publikácia neprezumuje vedomosť sťažovateľov, ústavný súd nepovažuje ústavnú sťažnosť za predčasne podanú (obdobne nález č. k. III. ÚS 197/2021 z 29. júla 2021, bod 59 odôvodnenia).

11. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou predovšetkým pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak

z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

12. Napriek skutočnosti, že sťažovateľka namieta procesnú stránku konania o ňou podanom trestnom oznámení, t. j. nesprávny – nezákonný (v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku) – postup krajskej prokuratúry (akceptovaný generálnou prokuratúrou), ktorým bolo vybavené jej podanie (trestné oznámenie), ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v rámci ktorej opakovane vyslovil, že právo fyzickej alebo právnickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 28/06, III. ÚS 278/06).

13. Ani z ustanovení Trestného poriadku nemožno vyvodit' subjektívne právo osoby, ktorá podala trestné oznámenie na začatie trestného konania. Aj keď podľa § 2 ods. 5 Trestného poriadku je prokurátor povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel, posúdenie otázky, či sú splnené zákonné podmienky pre začatie trestného stíhania v konkrétnej veci (na základe skutočností uvedených v trestnom oznámení alebo skutočností zistených preverením trestného oznámenia), je plne v právomoci orgánov činných v trestnom konaní (policajných orgánov, vyšetrovateľov, prokurátorov). Osobe, ktorá podala trestné oznámenie, nevzniká právo na začatie trestného stíhania. (obdobne pozri II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, II. ÚS 43/03, III. ÚS 45/03, III. ÚS 198/03).

14. Napokon ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená napr. na trestnom oznámení proti tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok z 21. 9. 2004, bod 48].

15. Rovnako súčasťou týchto základných práv nie je ani povinnosť orgánu štátu kvalifikovať konanie, v ktorom sťažovateľ/ka vidí porušenie svojich práv, ako trestný čin. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané, nedávajú podklad na začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže príslušný vyšetrovateľ začať konať alebo pokračovať v konaní. Sťažovatelia ako oznamovatelia trestného činu majú zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa ich oznámeniami či sťažnosťami kompetentný orgán zaoberal. Nemajú však nárok na to, aby výsledok konania kompetentného štátneho orgánu zodpovedal ich predstave (II. ÚS 88/99).

16. Aj keď sa uvedená judikatúra ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva môže v danej veci *prima facie* javiť ako neaplikovateľná, keďže podstatou aktuálnej ústavnej sťažnosti je (ako už bolo uvedené) samotný procesný postup, akým bolo trestné oznámenie sťažovateľky vybavené – a to spôsobom, ktorý Trestný poriadok ako procesnoprávny predpis, ktorým sa konanie riadilo, nepozná – nemožno na túto judikatúru neprihliadať predovšetkým z dôvodu nevyhnutnosti kladenia dôrazu na materiálnosť ochrany poskytovanej ústavným súdom základným právam a slobodám sťažovateľov (tu sťažovateľke).

17. V predmetnej veci naplnenie podmienky na poskytnutie materiálnej ochrany základným právam sťažovateľky závisí od otázky, či by bol výsledok konania orgánov činných v trestnom konaní o trestnom oznámení sťažovateľky aj pri použití podľa nej správneho – zákonného procesného

postupu (vydaním uznesenia podľa niektorého z ustanovení § 197 ods. 1 Trestného poriadku) iný, ako v prípade postupu reálne aplikovaného krajskou prokuratúrou. Pri zápornej odpovedi na položenú otázku potom z hľadiska ochrany základných práv a slobôd stráca na dôležitosť trvať na odstránení prípadnej nesprávnej postupu krajskej prokuratúry a práve v týchto intenciách zmienená judikatúra ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva nadobúda svoju váhu – opodstatnenosť, keďže dáva odpoveď na potrebu vstupu ústavného súdu svojou právomocou do procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní (krajskej prokuratúry). Pokiaľ je teda „vyhliadka“ pozitívnosti dopadu rozhodnutia ústavného súdu (t. j. jeho efektívnosť) na budúci výsledok záležitosti sťažovateľky v predmetnom trestnom konaní eliminovaná, a to do takej miery, že vo vzťahu k jej osobe sa v konečnom dôsledku právny stav nijako nezmení, je to dostatočný dôvod ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

18. Podľa názoru ústavného práve o takýto prípad v aktuálnej veci sťažovateľky ide. Podľa zistenia ústavného súdu uznesenia krajského riaditeľstva Policajného zboru pod ČVS: KRP-369/1-VYS-BA-2020 z 2. decembra 2020 a ČVS: KRP-387/1-VYS-BA-2020 zo 7. decembra 2020, ktorými boli podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté veci podozrenia zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nátlaku podľa § 192 ods. 1 a ods. 4 písm. d) Trestného zákona a iných, v súvislosti s udalosťami, pre ktoré podala trestné oznámenie aj sťažovateľka, nadobudli právoplatnosť podľa § 184 ods. 1 písm. b) bod 1 Trestného poriadku, teda k ich zrušeniu nedošlo, a to ani na základe postupu § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, ktorý nevyžaduje podanie opravného prostriedku oznamovateľom alebo poškodeným. Táto skutočnosť jasne signalizuje, aký výsledok mohla sťažovateľka očakávať v súvislosti s jej oznámením.

19. V uvedených súvislostiach ústavný súd tiež pripomína, že z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj z právnych poriadkov mnohých členských krajín Európskej únie možno vyvodiť, že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09, III. ÚS 45/2010). Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľ'a trestného činu, resp. poškodeného (I. ÚS 68/2012).

20. Poukazujúc na uvedené tézy, ústavný súd dospel k názoru, že síce kritika krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry zo strany sťažovateľky nie je absolútne irelevantná a má racionálny základ, avšak napriek tomu zásah do základných práv sťažovateľky nedosiahol obligátnu ústavnoprávnu kvalitu. Stabilne judikuje, že nepristupuje k vyhovaniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (IV. ÚS 320/2011). V tomto kontexte zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vrátane práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 522/2017).

21. Ústavný súd s prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti a z toho vyplývajúce zistenia konštatuje, že spôsob, akým bolo trestné oznámenie sťažovateľky vybavené krajskou prokuratúrou, a výsledok aprobovaný generálnou prokuratúrou v okolnostiach tejto konkrétnej veci nepredstavujú z ústavnoprávneho hľadiska také významné porušenie sťažovateľkou označených článkov ústavy ani neprípustný zásah do ňou označených základných práv zaručených jej ústavou a ani do práv zaručených dohovorom a chartou, aby vyžadoval zásah ústavného súdu. Tento záver bol dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavným súdom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

22. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu